

σκευήν φραγμάτων και ἐφ' ὅσον θά ἀποφευχθῇ ἡ ἐπανάληψις τῶν σφαλμάτων τοῦ παρελθόντος, συμπληρωματικὰς ἐπενδύσεις διὰ τὴν προστασίαν τοῦ ἐδάφους και τὴν ἀναδάσωσιν. Τὸ κόστος διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἀρδευτικῶν ἔργων ὑπολογίζεται εἰς 60 δολλάρια τουλάχιστον κατὰ στρέμμα ἐναντι τῶν 12,5-20 δολλ. κατὰ στρέμμα τῶν προγενεστέρων προγραμμάτων.

Μεταξὺ τῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν τῆς ἐκθέσεως ταύτης εἶναι ἡ λήψις μέτρων πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς καλυτέρας ἀποδόσεως τῶν, ὅταν κατασκευασθοῦν μεγάλα ἀρδευτικά ἔργα. Γίνεται γενικὸς δεκτόν, ὅτι τὰ 25 ο/ο περίπου τοῦ ὕδατος τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν εὐρεῖαν ἀρδευτίν, σπαταλῶνται. Διὰ τὴν ἀρδευσιν τοῦ βάμβακος χορηγοῦνται 150 χιλιόγραμμα κατὰ στρέμμα, ἐνῶ θεωρεῖται ὅτι ταῦτα θά ἡδύναντο νὰ αὐξηθοῦν εἰς 200. Ἡ μὴ ἐπίτευξις ἀνωτέρων ἀποδόσεων ὀφείλεται ἐν μέρει εἰς τὴν ἔλλειψιν τῶν ἀπαιτούμενων γνώσεων τῶν καλλιεργητῶν. Ὀφείλεται ἐπίσης εἰς τὴν ἀπουσίαν ἐπαρκoῦς προετοιμασίας τοῦ ἐδάφους. Ἀπὸ τὴν σημερινὴν ἀνωτέρω ἐκτίμησιν τοῦ μέσου κόστους ἀρδεύσεως ἔχει ἐπίσης γίνῃ προβλεψις διὰ τὰς δαπάνας ἰσοπεδώσεως. Τὸ πρόσφορον, ἐπομένως, ἀρδευτικὸν πρόγραμμα ἀπαιτεῖ τὸν συντονισμὸν ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἐνοπολίωσιν τῶν κλῆρων, ἐφ' ὅσον ἡ ἐπικρῆς προπαρασκευὴ τοῦ ἐδάφους προϋποθέτει τὴν κατασκευὴν ἀποστραγγιστικῶν τάφων καὶ ἄλλων παρεμφερῶν ἐπενδύσεων, αἱ ὁποῖαι θά εἶναι ἀντικονομικαὶ ἐὰν διατηρηθῇ ἡ σημερινὴ κτηνομῆ τῶν χωραφίων τῶν διαφορῶν κλῆρων. Ἡ ἐπιτυχία ἐξαρτᾶται ἐπίσης ἀπὸ τὴν συνέχισιν τῶν προσπαθειῶν. Διότι, οἰαδήποτε διακοπὴ τοῦ ἔργου καὶ ἐ'ιδικῶς ἡ ἔλλειψις συμπληρωματικοῦ συστήματος διανομῆς, ἐκθέτει εἰς κίνδυνον ὅλας τὰς προηγουμένως ἐπενδύσεις. Τοιαῦτα διακοπαί, ὁ φελλόμεναι εἰς τὴν μὴ συνέχισιν τῶν πιστώσεων τοῦ πρὺπολογισμοῦ, ὑπῆρξαν συνήθεις κατὰ τὸ πρόσφοτον παρελθόν καὶ προεκλείσαν σοβαρὰς ζημίας. Μόνον ἡ υλοθέτησις καὶ ἐκτέλεσις μακροχρόνιων προγραμμάτων θά ἀποκλείσουν ταύτας εἰς τὸ μέλλον. Αὐξάνομενων τῶν ἀρδευομένων ἐκτάσεων θά κατατῇ δυνατὴ ἡ μεταβολὴ τῶν καλλιεργειῶν. Ἐφ' ὅσον ὠρισμέναι τῶν ἀρδευομένων ἐκτάσεων θά ἐξασκοιοῦθῃσιν νὰ στεροῦνται ὕδατος κατὰ τὸ θέρος, φαίνεται ὅτι αἱ ἀρδευόμεναι ἐκτάσεις αἱ καλλιεργημέναι μὲ σῖτον, θά ἀνέρχωνται εἰς τὸ ἐνα τέταρτον τῆς ὅλης ἀρδευομένης περιοχῆς, ἐναντι τοῦ ἡμίσεος σήμερον. Μεγαλυτέρα αὐξήσις ἀναμένεται εἰς τὰς ἐσοδελας ἀραιοῦσιν καὶ κτηνοτροφικῶν φυτῶν, σχετιζομένη μὲ τὴν κίνησιν πρὸς τὴν μικτὴν

καλλιέργειαν. Ἡ καλλιεργουμένη μὲ λαχανικά περιοχὴ πρόκειται νὰ καταλάβῃ τὸ ἐνα ἔβδομον τῶν ἀρδευομένων ἐκτάσεων καὶ ἡ παραγωγή εἰς τὸν τομέα αὐτὸν θά αὐξηθῇ σημαντικὰ, προβλέπεται δὲ ὅτι ἡ ἀναπτυσσομένη Δυτικοευρωπαϊκὴ ἀγορὰ θά τὴν ἀπορροφήσῃ.

Ἡ αὐξήσις τῆς ξηρᾶς καλλιεργείας: Αἱ δυνατότητες αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς εἰς τὰς περιοχὰς τῆς ξηρᾶς καλλιεργείας φαίνονται περισσότερον περιορισμέναι. Ἡ κυριωτέρα πρόοδος κατὰ τὸ πρόσφοτον παρελθόν ὑπῆρξεν ἡ ἐπέκτασις τῆς καλλιεργείας ὠρισμένων προϊόντων κυρίως δὲ βάμβακος, ἀραβοσίτου καὶ καπνοῦ καὶ ἡ ὑποκατάστασις εἰς εὐρεῖαν ἐκτασιν τῆς διαδοχικῆς ἀγροαπαύσεως διὰ τῆς συνεχoῦς καλλιεργείας σιτηρῶν. Εἰς τὰς περιοχὰς αὐτὰς τῆς ξηρᾶς καλλιεργείας, ἡ εἰσγωγή τῶν ἐντατικῆς ἐργασίας καλλιεργειῶν δὲν ἐγένετο πάντοτε δαπάναις τῶν ἐκτατικῶν καλλιεργειῶν. Εἰς πολλὰς περιπτώσεις, π.χ. εἰς τὴν Πελοπόννησον, ὁ βάμβιξ ὑποκατέστησεν τὴν ἀμπελον. Οὕτε ὅμως ἡ ἐκτασις τῶν προσπαθειῶν ὑπῆρξε τοιαύτη ὥστε νὰ παραγάγῃ τὴν προστασίαν τοῦ ἐδάφους οὕτε καὶ ἦτο οὕτη πάντοτε ὠφέλιμος. Ἡ καλλιέργεια βάμβακος ἐπεξετάθη εἰς τὰ ἐπικλινῆ ἐδάφη, ἐπαυξάνουσα τὸν κίνδυνον τῆς διαβρώσεως. Εἰς ὠρισμένας ἐπίσης περιπτώσεις, ἡ μείωσις τῆς ἀγροαπαύσεως ἡκολούθηθη ἀπὸ τὴν ταχείαν ἐξάντησιν τοῦ ἐδάφους καθόσον δὲν υλοτετήθη ἡ πρόσφορος ἀμειψισπορά.

Παρά ταῦτα ὑπάρχει ἕδαφος βελτιώσεως, κυρίως διὰ τῆς καλλιεργείας τῶν ἐλαίων. Μία τοιαύτη βελτίωσις δὲν θά ἦτο δυσχερὴς, διότι δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ Ἕλληνας ἀγρότης σήμερον ἔχει προσανατολισθῇ ἐπαρκῶς πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς ἀγορᾶς ὥστε νὰ δύναται νὰ ἀντιληφθῇ τὴν σημασίαν τῶν νέων καλλιεργειῶν. Τὸ ἔργον τῆς ἐπεκτάσεως, τὸ ὁποῖον ὑπῆρξεν ἀξιοσημειωτόν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐδημιούργησεν ἐπίσης τὰς βάσεις διὰ τὴν εὐχερῇ προσαρμογὴν πρὸς τὴν νέαν τεχνικὴν, θά πρέπει ὅμως ἀναγκαῖως νὰ ἐνταθῇ. Ἡ μεγαλύτερα διαφοροποίησις θά ἀπαιτήσῃ τὴν αὐξήσιν τοῦ ἐφοδιασμοῦ λιπασμάτων, καλυτέρους σπόρους καὶ μηχανήματα. Διότι, παρ' ὅλην τὴν πρόοδον ἡ ὅποια ἐπετεύχῃ, μόνον εἰς τὸ ἐνα τρίτον τῆς ὅλης καλλιεργουμένης περιοχῆς ἡ λιπασσις γίνεταί κατὰ τρόπον ἱκανοποιητικόν. Ἡ ἐπιλογὴ τοῦ σπόρου γίνεται εἰς τὴν Μεσόγειον μὲ μεγαλύτεραν προσοχὴν ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας περιοχὰς, ἐπὶ τοῦ παρόντος ὅμως μόνον εἰς τὰ δύο τρίτα τῶν καλλιεργουμένων μὲ σῖτον ἐδαφῶν ἡ σπορὰ γίνεται μὲ βελτιωμένον σπόρον.

Ἐπραγματοποιήθη ἐπίσης μία ταχυτάτη